

Warszawa, 04/04/2006r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz Kochanowski

RPO-505104-X/05/WW

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 55 1 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
prof. dr hab. Zbigniew RELIGA

Minister Zdrowia

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że w związku z indywidualną skargą dotyczącą zasad finansowania pobytu pacjentów w Zakładzie Opiekuńczo Lecznicznym przy ul. Bema 22 wchodzącym w skład Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siedlcach, podjęte zostało postępowanie wyjaśniające. W wyniku tego postępowania ustalono, że niezależnie od opłat ustalonych w przepisach prawa, SP ZOZ pobiera dodatkową opłatę od pacjentów i ich rodzin za pobyt w zakładzie, zawierając umowę „finansowania pobytu w Zakładzie Opiekuńczo- Lecznicznym w części ze świadczenia emerytalno/rentowego oraz przez opiekuna” (w załączeniu). Sankcją za nie wpłacenie „z góry” ustalonej opłaty (§2 ust. 3 i 4 umowy), jest natychmiastowe wypisanie pacjenta z zakładu i nałożony na opiekuna obowiązek zabrania pacjenta z zakładu do miejsca zamieszkania. Praktyka ta budzi wątpliwości natury zasadniczej.

Należy podnieść, że art. 68 Konstytucji RP zobowiązuje władze publiczne do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom chorym, niepełnosprawnym i w podeszłym wieku. Jedną z form realizacji powyższego zobowiązania jest współfinansowanie ze środków publicznych działalności zakładów opiekuńczo - leczniczych. Zgodnie z art. 32c ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91. poz. 91 ze zm.), zakład opiekuńczo - leczniczy udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujących swoim zakresem pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających hospitalizacji oraz zapewnia środki farmaceutyczne i materiały medyczne, pomieszczenie i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia, a także opiekę w czasie organizowanych zajęć kulturalno - rekreacyjnych. Stosownie do § 1 ust. 1 i § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 31 grudnia 1998 r. w sprawie sposobu i trybu kierowania osób do zakładów opiekuńczo - leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych oraz szczegółowych zasad ustalania odpłatności za pobyt w tych zakładach (Dz. U. Nr 166 poz. 1265), skierowanie do publicznego zakładu opiekuńczo -

lecniczego wydaje organ założycielski tego zakładu w drodze decyzji administracyjnej i wydawane jest na pobyt stały albo na czas określony.

Finansowanie pobytu osób skierowanych do zakładu opiekuńczo - leczniczego zostało określone w art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 ze zm.) oraz art. 34 a. ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91 poz. 408 ze zm.). Z przepisów tych wynika, że pacjent skierowany do zakładu opiekuńczo - leczniczego lub pielęgnacyjno - opiekuńczego, ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania w wysokości odpowiadającej 250% najniższej emerytury. Opłata ta nie może być jednakże wyższa niż kwota odpowiadająca 70 % miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. Natomiast koszty związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia. Stosownie do art. 35 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ubezpieczonemu przyjętemu do zakładu opiekuńczo - leczniczego zapewnia się bezpłatnie leki i wyroby medyczne, jeżeli są one konieczne do wykonania świadczenia. Należy też wskazać, że art. 54 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej zawierający zamknięty katalog źródeł finansowania samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, nie przewiduje uzyskiwania środków finansowych na podstawie umów cywilnoprawnych, zawieranych z pacjentami lub ich opiekunami. Zobowiązanie pacjentów i ich opiekunów do dodatkowych opłat oraz uzależnianie wykonania decyzji o umieszczeniu pacjenta w zakładzie opiekuńczo - leczniczym na stałe lub na czas określony od wnoszenia tych opłat, pozostaje w rażącej kolizji z zasadami wynikającymi z powołanych przepisów.

Pragnę poinformować Pana Ministra, że interwencja podjęta bezpośrednio w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Siedlcach oraz u Prezydenta Miasta Siedlce jako organu założycielskiego, nie przyniosła rezultatu. W obu przypadkach jako uzasadnienie stosowanej praktyki wskazano treść pisma z dnia 28 marca 2001 r. Departamentu Prawnego Ministerstwa Zdrowia w sprawie finansowania kosztów pobytu osób kierowanych do zakładów opiekuńczo - leczniczych (sygn. PR-023-RP-90/01).

W związku z powyższym, na podstawie art. 14 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001. Nr 14, poz. 147), w związku z 165 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie w ramach posiadanych kompetencji działań, zmierzających do wyeliminowania opisanych naruszeń praw pacjentów Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego w Siedlcach i dostosowania stosowanej w tym zakładzie praktyki do przepisów prawa.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski